

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécssett házhoz küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 frt. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egy szám 15 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy négyhasábos petít sor egyszeri megjelenésért 8 krt többszöri megjelenésnél árleengedés adatik. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyílt tér 1 petít sora 10 kr. A hirdetés díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:

Ferenciek utca 22. sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizethető helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztl Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 22. szám alatt.

A válponton.

A Duna mentében és a Balkán éjszaki lejtőjén álló ellenséges seregek végre a német-francia háború gyors actiójához szoktatott Európa előtt feltűnő késedelmezzel azon időponthoz közel jutottak, melynél kitűnik, melyik sereg vezérletének terve és számítása volt a helyesebb?

Ha minden jelek nem csalnak, úgy eddig már észrevehetni hisszük, hogy a mily ügyesen számított és működött az orosz diplomácia szétválasztva az európai számbavehető hatalmak érdekeit, meggátolva külön érdekeik legyezgetésével az ellene létrehozandó szövetséget, féltékeny téve egyik hatalmat a másikkra, — oly annyira elhibázott volt a megindított roppant haderő actiója; olyannyira nem felelt meg ezen rettegett xerxesi sereg mozgékonyaságáról elterjesztett legmérsékeltebb fogalmaknak is.

A dunai átkelés még félig sem mondható sikerültnek, pedig már több két heténél, hogy az orosz sereg egy töredéke a Duna jobb partján van és Bulgáriába behatolt, a török hadsereg zömének felállítása felől, igen körültekintőlegesen rendelkezést tanusítva a vezénylet, semmi bizonyos hír, nem lesz ennél fogva meglepő, ha egyszerre ott lép fel az elforgácsolt orosz sereg részek tönkretételével, hol legkevésbé várták.

Nagyobb veszély fenyegeti a török sereget, ha az orosz jobb szárny Kládovánál a Dunán akadály nélkül átkelve szerb területen át gyors menetben a török bal-szárnyat megkerülve túlszárnyalni bírja, ezt megakadályozni saját érdekében Magyarország feladata, de e részbeni actióval késni annyit tesz, mint feladni az ország érdekeit, mert jól tudjuk, hogy a kényszer helyzetben jött orosz sereg vezénylete a cár amúgy is a helyszínről közel lévén rögtön elhatározhatja magát arra, hogy mitsem adva az osztrák-magyar diplomácia óvására a szerb semleges területre lép.

Az ily gyors elhatározás ellenében szintoly gyors fegyveres válasza lehet hatályos, ez pedig már is elkésett, mert míg az osztrák-magyar hadsereg megfelelő részt mozgósítva az oroszoknak háta támadhatna, a török hadsereg annyira meglehet gyengítve, hogy a

háboru sulya reánk esnék inkább, az orosz sereg ugyan ekkor sem bírná ki a kétoldalu támadást, de visszaüzése hasonlíthatatlanul nagyobb áldozatokat követelne.

Bécsben addig egész kedélyességgel mérlegelik az oroszok hitegetéseket, kedvező füffel hallgatva a boszniai mézet ígérő ravaszra, visszatartva a józan ész felvilanó sugallatától és az angol-török nagykövetek betolyása által nem tudnak elhatározásra jönni.

Igy van ez, midőn a népek sorsa, éltük és vagyonuk felett rendelkezők nem tudnak megbárkozni a népfenség elvével. Elég hangosan nyilatkozott a Lajthán innen is, túlról is a közvélemény erélyes actiót sürgetvén az orosz hódítási célok ellenében, mily kevés megfontolással mentek be a háborúba 1859-ben és 1866-ban, midőn pedig ezt legfeljebb a katonai arisztokrácia és a zsebelésre számító liferánsok óhajtották, de semmiféle állami érdek nem parancsolta azokat a vérontásokat, melyeknek következményeiben a monarchia területe egy veszedelmes kifelé gravitáló területtől s erencsében megmenekült ugyan, hanem oly adóssági terhek is maradtak fenn, melyek a közgazdasági haladást századokra visszavetették, a papirpénzt, disagiót és deficiteket a monarchiában chronikus betegségé tették.

Igy van ez, midőn a közvélemény meghamisítása vagy félvezetésével eszközölt választásoktól oly parlamenti többség áll elő, mely tuskönökron át követi a kormányt, — nagyobb részben bárminő kormányt — akkor is, midőn ez tett ígéreteivel éppen ellenkező irányban halad. — Bécsben erre számítanak és számításuk bár utókövetkezményeiben helytelen, ezzel ők nem törődnek, tudva és meggyőződve, hogy a magyar kormány engedelmes, mindent megszavazó többséggel rendelkezik, tudva és látva az osztrák reichsrath szívós ragaszkodását az élvezett közgazdasági előnyökhöz, nem terjedvén ki gondoskodásuk a jövőre, csak a holnap megélés legyen annyira mennyire biztosítva, nem lehet csodálni, hogy a magyar kormányfőfiakat is, kiknél a hatalom gyakorlata az éles látást eltempította, — engedelmes eszközül bírják, — a belpolitikában a legsúlyosabb terheket Magyarországra hárítván, a kül-

politikában régi democrat-ellenes hajlamokat, — sőt megkedvelt uralkodói szövetségek ösvényeit követvén, elfelejtik, hányszor csalatkoztak és csalattak meg ily „szent“ szövetségek által, nem gondolják meg, hogy fenállásuk és jólétük egyedüli és biztos alapja csakis a nép jóléte és meglegedettsége.

A nép és nemzet érdekében a közvélemény kifejezett akaratával indított háboru terheit még akkor is könnyebben viseli az adózó, ha annak súlyosabb következményei lennének, nem nézi akkor, valjon telik-e a jövedelemből? — hozzányúl a tőke vagyonhoz késelem nélkül, mert érzi, hogy a népakarat érvényesítésével terhei idővel enyhülni fognak. — Ellenkezőleg megszibbad minden előre törekvési hajlam, beáll a közönyösség, mely pedig az államok fenállására nézve veszedelmebb betegsége, mint egy pusztító forradalom.

A quóta megállapításán működött osztrák és magyar országos bizottságok végre szétoszlottak a nélkül, hogy eredményre jutott volna. Hála az osztrák bizottság telhetetlenségének egy időre ezen veszély elmúlt fejünk felett — t. i. őszig, addig nem tudhat, jobbra, vagy még rosszabbra fordulhat a kocka.

A kibirtokosok földhitel-egylete végrehajtási bizottságának küldöttsége kihallgatáson volt a Királynál. Tisza László volt a küldöttség szószoka. — A király válaszában ismételt hanguloyozá az alapítandó hitelszerzet nagy horderejét, s óhajtatást fejezte ki sikerülése iránt s a kérelmet teljesítést közel kiltatásba helyezte, mivel a gyámolítandó nagy neozsztály valódi érdekeit mindig szívén viseli.

Az utakról szóló törvény-javaslat, melyet a kormány beterjesztett a képviselőházhoz, megkülönböztetvén az állami utakat azoktól, melyek a törvényhatóságok által tartandók fel, ez utóbbiak építésére és fentartására utalja a közmunkát és közmunka váltásdíjakkal esetleg a hid- és utvámnak jövedelmét. — Ki egyenes adót fizetni köteles és vonó állattal bir, tartozik minden évben minden vonó állattal után másfél igás napot két vonó állattal; ha egyes fogatban használja, három napot egy állattal szolgálja. — Azonban 20 katasat, hold művelt föld után kell, hogy egy vonó állat essék, a kinek kevesebb a marhája, ott az összeírás a tulajdonos által művelt föld mennyisége szerint teljesítendő. — A ki vonó állattal nem bir, tartozik minden évben (a) saját személye után, ha egyenes adója 20 frtot nem halad meg, három; ha 40 frtot nem halad meg, négy; ha 60 frtot nem halad meg, hat; 80 frtig nyolc; 100 frtig tíz kézi napszámot szolgálja; 100 frt adón túl minden 50 frt adó után öt kézi napszám teljesítendő; b) az egy háztartásban lévő 20—60

év közti családtagok évenként 3 kézi napszámra kötelezvék. — Mindenki megvált-hatja közmunka tartozását, a kényszerül megváltást csak az egész tartozás felére rendelheti el a törvényhatóság. Mindenki köteles, közmunkáját november végeig leszoigálni, — ki ezt elmulasztaná, kétszeres váltásdíjt fizet.

Bécsben valahára reájöt-tek a pánszláv bizottságoknak vakandok működéseire az osztrák-magyar államokban. — Az orosz cár és diplomácia igéreteiben kezdenek nem bízni, hanem azért még nagyon távol állanak egy oly elhatározástól, mely a nemzet és monarchia valódi érdekeinek megfelelőleg erős kézzel benyulna az orosz hódítások fékezésére. Orosz részről arra törekednek, hogy Szerbia átélése ne tekintessék Bécsben háboru okának, hanem hogy engedessék meg az orosz csapatoknak, Kládovánál a Dunán átkelni és szerb területen át működni; közel álló ténynek veszik, hogy Bécsben megadják a bégegyezést, noha az angol és török nagykövet minden befolyását érvényesíti, hogy ez meg ne történjék. — Mely irány kerekedik felül, nem sokára észre veendjük.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Julius 7. A mai ülésen a gyámsági, a cukoradóról sat. szóló legf. szentesítést nyert javaslatok kihirdetvén, hasonló céllal a főrendekhez átküldtek. Ezután felolvastatott a kir. leirat, mely szerent az országgyűlés ülési f. évi július 7. napjától fogva f. é. szeptember 15. napjáig elnapoltnak nyilvánlittatnak. — A főrendházban ugyanaz történik, mi a képviselőházban. — Az elnökök bucsúszavakat mondanak s az ülést bezárják. — Tehát két hónapig és 8 napig szellőztetni fogják az országházat, hogy levegője megtisztuljon az interpellációk erős szagától, a mitől Tisza Kálmán és fegyelmzett serege annyit prüszögött? — Mit fogtakot? törököt, vagy muszkát? kérdik a választottválasztottjaiktól. Mire azok így szólnak: a választ megadta nektek Tisza Kálmánnak Andrassy és ő felsége által is megdicsért beszéde.

KÜLFÖLD.

London. Anglia a közepetengeri hajójajt a Bezika öbölbe küldötte, mit az aiso házban emelt interpellációra Northote azzal indokolt, hogy az ottani állomás kényelmesebb s a tengernagy szükség esetén Layard ural s a britt kormányval összekötöttebe léphet. Hogy ennek oka azonban a muszka foglalások ellenében az angol érdek megóvásában rejlik, mutatja az is, hogy újabb hírszerent: a „Phannon“, „Temaire“, „Herenless“, és a „Thunder“, vagy a „Dread“ páncélhajók is megerősítéssel old rendeltettek.

Konstantinápoly. Redif pasa török hadügyminiszter állítólag hirtelen meghalt a török főhadiszálláson Sumlaban. Tehát küldetését, hogy Abdul-Kerimnek haditervét, mit ez még a szultánnal, sem akar közölni, bár arra táviratilag is felhivatott, nem teljesíthette. — Jobb is Redifnek a nagy profétával mulatni, mint itt az ország romlására a padisah hisz-

Egy kirándulásom.

Harminc fok meleg és ködsűrűségű por mellett nem csoda, ha az embernek kedve kerekedik a nyomasztó légből kiszabadulni, a városnak „isten hozzádot“ mondani és a falura menni.

A mai világ rendkívül prózai, ment minden költőiségtől, sőt még „human“ dolgokban is számító; (példa rá Anglia) mért képeznék tehát én egyedül kivételt? Nem is képeztem. Ilyeténképpen számítottam, midőn a falu ambrozias levegőjét, esernajeff-zöld növényzetét és montenegrókék egét voltam élvezendő: a városi lármanak bucsut mondva, nem lesz főfajásom: első nyereség! g, önyörködöm a falusi egy-szerítésben: második nyereség! és ha sikerül, írok valamit a „Pécsi Figyelőbe“: harmadik nyereség, s így tovább.

De valamin a terv többnyire füstbe szokott menni: úgy ment az én kiszámított nyereségem is — nem ugyan füstbe, de ahoz hasonlóba: a porfellegekbe.

De lehet-e másként ennyi sok kocsi mellett, ami itt az országuton tova robot, hogy stíri fellegeket hagyva maga után, oly — nézetem szerint — ha az úr isten valami újabbkori „Pharaót“ sötétség-gel akar büntetni, jobb helyet ennél sehol sem talál; szóval itt is oly sötétség uralkodik, mint az osztrák-magyar külügyi politikán.

És mennyi cifra nép a kocsikon! Van itt bábos, esztergályos, cipész, cigány; sőt mi több, a mai lőpor-szagos levegőt tekintve, még katona is. Hja még katona is; biz' ez nem gondol arra, val-

kenységét felhasználni. Most Mahmud Damason van a sor, tán nem is késik soká.

Bécs. Hogy a hatalmas muszka czárraló csordájának mily rosszul állanak dolgai s mily vékony reményt köt a végyőzelemhez mutatja az, hogy a bécsi udvarnál minden befolyását felhasználja arra nézve, hogy Ausztria-Magyarország az orosz csapatoknak Szerbián való átkelését ne ellenezze. — Anglia egész befolyását érvényesíti ezen tervnek megüsitására Törökország részéről is óvás történt ez iránt. — Hirszerent valamennyi hatalom beleegyezésével, hadseregünk megszáll-hatja Boszniát és Hercegovinát. Ausztria-Magyarország és Anglia közt egység jött létre.

Orosz rémtettek.

Vadallati kegyetlenségek és pusztítások járnak meg folyton az orosz hadak nyomában. Sisztova melletti faluba bevonulván, kirabolták és felgyújtották a házakat a békés fegyvertelen lakosok egész csapatait kardérel hányták. — Hat embert utban találva egyet megöltek, a többit fogságra hurcolták noha semmi ellentállást nem kíséreltek meg. — Ruszusukból Pitánoba hazavándorló hét egyén közül hatot orosz lovasok lekaszaboltak, egy megmenekült, holtak testeit megcsontkították, szemeket kiltolták és kenyérral ragasztották be. — A sisztovai bolgárok neki bátorodva gyilkos szövetségesek megérkezése által menekülő török lakosságot lemészárolják. Fogságba került nyolc török katonát halálra korbácsoltak. — Ázsiában Szukum-Kálé környékén 1500 család a dübörgő kozákok elől az erdőbe menekült és ott sanjargova éhen veszett. — Az Ardannesot megszállt oroszhadosztály visszavonulásra kényszerítvén 50 személyt kor és nemkülömbösg nélkül lemészárolt, a merre átvonult, mindent felégett, az utkiszlissai örmény püspököt megkötözve magukkal hurcolták. — Ezen vérlázító undok tettek pedig már megállapított tények, hanem azért dühbe jönnek az orosz lapok, hogy az angol kormány jelentés tételre utasította a konsulait e gyalázatoságok iránt.

A háboru.

Az ázsiai harcra a törökök győzelmű babéra mindinkább bizonosodik. Több hírek egyértelműleg bizonyítják, hogy Karsz felszabadult az ostrom alól s Muktár pasa, miután a karszi helyőrséggel a vártól egy órányira egyesült, bevont Karszba. — Ardahan visszavételét is beszélék. Az egész orosz haderő utban van az orosz határ felé, miután saját beisme-résük szerint több csatákban ezereket vesztett, és a török túlerőnek (?) ellentállani képtelen. — Ázsiában a török haderő most már mindenütt támadólag lép fel.

Az európai harcra fontosabb jelentőségű biró hadi tény még nem vitetett véghez. Az oroszok megszállták Tirnovot, mely város nem is volt megerősítve azonban Pleona és Monastiristi irányában föl lettek tartóztatva. Az orosz főhadiszállás Batukba tétetik át. A török hadihajók bombázzák Eupatoriát.

jon a törökkel, vagy az oroszokkal megütk-e occupáljuk-e Boszniát vagy sem; megverjük-e azt a gonosz törököt, hogy miért nem hagyta magát attól a jámbor montenegróiaktól elpáholni, — törődik is az ilyenekkel! — esse ágába sincs, és oly vig és mosolygó arcval üli át a mellette ülő kökényszeműt meyeeskét, hogy szinte — fáj nézni. Boldog baka, bizonyosan szabadságra megy!

„Ugyan báty' uram, nem mondhatná meg kegyelmed, hogy hová megy ez a sok cifra népség? — szólítam meg az éppen előttem haladó kocsin ülő és a esutorát épp szájhöz emelő, tisztán öltözött paraszt embert.

A kérdézet megállít lovait, a esutorát, melyből éppen ivott, félre tévé, széles íngű karjával egyet törölt bortól veres ajakán, makra pipáját a szájaiba tevő és ilyen formán felelt, ismételt kérdésemre: „Hát már bizony búcsura megyünk Sz—ra.

Megköszöntem felvilágosítását és — „ha por van, legyen fő-fájás is“ elgondolva — mentem én is Sz—ra búcsúra. Hiszen elég kárpótlás oly emberek látni, kik oly igénytelenek, oly meglegedettek és a mi fő, kiknek földje — hál' istennek — szépen zöldel és sok gabonát ígér! Láttam is mosolygó arcokat, hallottam is e — vti beszédet — hogy szinte dagadt szájjal az élvezettől.

És láttam még olyan táncokat, melyeket nem egy hamar éri utól a német „hópsz“ és nem tudom én még mi! Miért éppen a német tánc az, mely utól nem éri? — Hát csuda-e hogy éppen

TÁRCA.

Táborban.

Ha az utas O-Cs-ról tononyirányban Sz-I-nak veszi útját, gyönyörű erdőt éjt útjába, melynek szélső fái közt szemébe ölik egy katonai őrsátor az előtte járkáló fegyveres őrről.

Ha e sátor és őr nem is magyaránna meg mindent, úgy ez, valamint a mellette lévő, jó karban tartott 2 tekepálya arra enged következtetnünk, hogy itt élő és tán mulató emberekre fogunk találni.

Nem csalódtunk, mert mielőtt az épületet elérnők, az erdő sűrűjéből már sátrak bontakoznak ki, melyeket elhagyva, egyszerre eltűnik a keskeny gyalogut, hogy helyét adjon egy 10—15 holdnyi völgykatalannak, melynek gyepek talaját alig árnyékolja egy-két magános fa.

A tér nyugati oldalán gyönyörű fenyves buzódik végig, míg többi részét hárs- és tölgyerdők övezik, hátterül szolgálnak az egészet körülvevő sziklás hegyek, melyeknek ormain a piros-féher-piros tricolor leng.

Ezen téren vannak szép rendben felállítva a fehér sátrak, melyek egy a szabadban tanyázó ezred ponyva-kaszárnyáját képezik.

Alkonyatkor értük el e valóban kies fekvésű helyet, a nap, rendez utját megjárván, a körülfekvő hegyek koronái meggettünk el, — csend honol a táboron, gyakorlataikat tartják a katonák még, — melyet csak olykor-olykor szakít félbe egy

csalogany éneke, vagy a távolból hangzó furulyaszó.

Nézünk körül a sátrak belsején, — ágyakul a földre dobott zsupp szolgá, minden sátorban 6—8 ember lakik, pedig egy sátor hossza körülbelül 4 méter és szélessége 2 1/2 méterre tehető, — bizony nem kényelmes ágyak, — e mellett benne van minden katonának egész birtoka, — ott látni a 19 század magas tőkélyre emelt gyilkoló fegyvereit egymás mellett heverni az épen nem harci külsejű kenyérbarnisnyával, — szemlénktől egy a cantinából hangzó csörrenés vonja el figyelmünket, melyet zavart hangok zsbaja követ, ebből kivethető a szakácsné rikácsoló hangja, ki a szolgáló figyetlensége felett mérgelődik, és bezárja az egészet egy csattanás, melyet — ambar nem láttuk — csakis annak tarthatunk, miként a szakácsné főző kanálhoz szoktatott kezeit — szavainak nagyobb súlyt adandó — valami élő lény-nyel tette érintkezésbe, — folytatnók előbbi szemlélnket, de figyelmünket dobpergés köti le, mely arra enged következtetnünk, hogy a sátrak lakói jönnek és csakugyan egyik erdei utról jön egy poros csapat fáradtan, — elcsigázottan, ezután jön más és más, míg végre megérkeznek mindannyian.

Hogy megelevenült egyszerre az előbb oly csendes tábor, itt egyik fegyverét tisztítja, — a másik szíjjait „fərbázza“, a harmadik „mondurt pucol“, — a negyedik... a századik, hogy mit csinál, azt az isten tudná megmondani, közbe-közbe dicsekvőleg szól az „öreg baka“ a mellette álló „bundához“, — na öcsém még csak

3 hónap — a „bundás“ sem hagyja magát s odább kiált egy „rekrutának“ még csak 15 hónap, — a szegény „rekruta“ az ő 27-jével már nem dicsekedhetik senkinek, — hanem bajszján (ha ugyan van) egyet pödörve vissza mondja: „én is leszek öreg baka valamikor.“

Egy idő múlva reákezd az ezred bandája rendez nótáit, van ekkor vándorlása a „puczequisitumoknak“ a borjú- és „prót-sackba“, aztán következik a legények vándorlása a bandához, — úgy látszik, szeretik hallgatni, de jökedvüknek semmiféle kifejezést nem adnak, — nem csoda, hisz a farszót gyakorlat elveheti kedvtük — de nem! most reákezd a banda Soldosné „bura, büra, búbánatra születtem“ kezdetű kedves dalát, — hogy eltűnnek a levert arcok, — a fáradt lábakat mintha kicsérlett volna, oly tüzzel járják magyar katonáink a csárdást, mintha 2 hét óta egyéb dolguk sem lett volna, mint heverni nappal és aludni éjjel, — még meg is ujjazzák.

A banda is elhagyja, — de azért táncol a legénység tovább egy árva furulyaszóra, melynek gazdája juhász lehetett addig, míg katonává nem lett, de félbeszakítja most a zenét egy trombitahang, mely elfújja a streichot, mit a hegyek viszhangja ismétel, félbeszakad a tánc, a legények sátraikba vonulnak és elcsendesül minden, csak a sátrakból olykor kihangzó nevetés, — mit tán egy bizarr éle okozott, az örök lépteinek szabályszerű kopogása és a cautinából kihangzó rekedt ének mutatja, hogy itt katonák táboroznak.

K...s.

Előnyben vannak-e a községi iskolák a felekezeti felett? — s ha igen, miben és mennyiben?

Midőn jelen cikkem megírását célul magam elé tűztem, teljes tudatával bírtam annak, miként egy része olvasóimnak a pártállás kemény vádjával fogadják. Azok részére — s a vádnak kellő értékre való leszállítása céljából részéről eleve is előre bocsátom, miként a fenti hibába aligha esem, mert rövidre vont értekezésem irányzata kiindulási pontján, sem céljánál nem álltam fel az elvet s így saját érdekeimnek sem az elv mellett, sem ellenében tért foglalni az értekezés keretében — akár a kép alapvetésénél, akár kiszélesítésénél — nem engedek; és ha mégis emelkedőleg emlékszem meg az egyikről, az nem egyéb, mint természetes kifolyás a dolgoknak, tiszta jellege az egyéneknek, mit elválasztani a tiszta kép felállításától nem lehet.

Tehát nem elvi tekintetből állítottam fel a két iskolát, hogy az azok között mutatkozó különbséget az egyiknek irjam javára, egyedül párhuzamot kísérlek meg vonni, okmányozólag úgy az egyik, mint a másik állása felett, kimutatván e különbséget okoztat.

S ma már úgy hiszem, miként azok is, kik elvi tekintetből vezérlel, nézeteik s érdekeik mellett a kizárólag között foglaltak helyre, bele untak a meddő harsba s az elv háttérbe szorításával ők is az iskola által előtérre sikertől a törvény követeit állapot megközelítéséből itéltek, felekezeti, sőt becsillik az iskolát. — Hisz nagyon természetes, mert maga egy felállított elv sem szolgálhat, sem nem fogadható el biztosítékul arra nézve, hogy abból mint okfölből induljanak ki a jó iskola megítélésénél; mert annak helyes megítélésénél nem szabad kifelelni oly tényezőket, melyek egyedül képeitvák a felvetett elv helyességét, életrevalóságát kitüntetni.

Tudjuk, miként lázas mozgalom szállta meg a tanfőnkat az iskolák jellege körül nézet tekintetében s ezen mozgalomba belevonott a község lakossága is; az ellentétek mindinkább élesebbek lettek s egyszerre egymással szemben két ellentétes elem fejlődött ki, mely tagadhatlanul egymás törekvését sok helyen közböcsítette is. A mellékkörülményeket, melyek különböző okoknak lettek betudva, részemről nem tartom szükségesnek szöszöszölni, főként akkor, midőn az ez iránybani mozgalom jogosultsága törvényes volt s az ma is; — s így tökéletesen elcsúszhat az ilyenek a nyomós indokok számától, s mint ügyelemben nem vehetők, jelentések a csólog végcéljára nem is lehetnek. — Legyen elég hozza, a tények ezen téren is visszatarthatatlanul s valódi következetességgel haladtak előre s több kisebb nagyobb nehézségek leküzdése után felekezeti iskoláikat községi jellegűvé nyilvánították, s ezzel az első lépést a haladás ösvényén megtette.

Hogyan, tehát már magában a jellegváltozás tényében haladás kereshető? Szerintem igen; s ezt a következőkkel bizonyítom.

(Vége következik.)

H—sz.

Mohács, 1877 július 5-én.

Tekintetes szerkesztő úr!
Mohács iránt hála érzettel vagyok, mert itt töltöm gondatlan gyermek éveim s itt nyertem az elemi oktatást. Évtizedek elmúlása után remegő szívvel vártam, hogy meglássam Mohácsot. Midőn Baar mellett elhaladt a gőzhajó, egy üllel szerettem volna magosabb lenni, hogy meglássam Mohácsot. Míg a szőke Duna hátán ringatott a hajó, képzetembe elősoroltam a haladást, mit e város tehetett azon idő alatt, melyben én nem láttam, s ah! mennyire csalódtam. A régi ez, a szó szoros értelmében. Ez a város, mely a kereskedelemnek oly élénk pontját képezi, mely oly számos intelligenciával bír, mely a természet által helyfekvésében gazdagon meg van áldva, nyugszik, trespé, s előre nem balad.

ez jutott tollam alá, mikor mindig csak ez az egy keserves nóta zúgott, zengett fülemben:

„Megállj német majd megbánod,
Hogy a magyart exekválod!
Bőrödből . . . stb.

— Önkenyentlenül ezt a megjegyzést kockáztattam, hogy „hiszen nem a német exekvál már, hanem a magyar.” Mindegy — „Megállj német, majd megbánod. . . Beszélj vele! Már aki exekvál az nem magyar, nem is lehet az, hanem — német!”
Se baj — gondolom — ha az aki exekvál „német is, maradjatok csak ti meg azon ősi szokás mellett, hogy csak fizessetek ha kéri a német, ha nem is „dukál neki” csak fizessetek és ne legyetek ti se jobb minisztereknél, mutassátok meg hogy nem csak ők, hanem ti is „szeretitek” a hazát, hogy ti is magyarok vagytok! És hogy nem németek, meg mutatta daluk és táncuk.

Szólt is a „válogatott cigány legények” által megszólalított hegedű meg a cimbalom — nem ugyan a la Rác Pali sem a la Sárközi, de még a la Dankó Gyula sem — hanem csak úgy, hogy „eljárhatta” az egész héten fáradozó földművelő a verbukost, meg azt a kopogó csárdást.

Azt a táncot látták volna hölgyeim! Ha valakit „felkérni” akart a táncos, nem mutatta be magát, megsem hajlongott, hanem csak úgy magyar-miskánom odagrott — és — sem: „szabad kérem, sem:

Utcai posványosok s láztermelők, gyalogjárdaí a spanyol inquisitói torturái között alkalmasint az első között volnának. Szépitőbizottság működését nem találjuk sehol.

A város felső részén van a gőzhajó-üzemközpont, az utasok megjönnek s uramfia! még nem találkozott vállalkozó, ki a város s állomás között társasokosi közlekedést állított volna a község és ümaga részére.

Hát népvételestől tekintetben mily hátra áll, egy ilyen nagy városban nincs egyéb mint elemi iskola. Pedig itt égetően szükség van egy *felső polgári iskolára*, tekintve a város lakosságának túlnyomólag iparos állását, mondhatom hogy ez nagy jótétemény is lenne. Igen, de mint értesültem az illetékes egyénenél a szűkebltség elérte a forráspontot, s itt ezek nagyban a sult galambot várják. — (Oh! fájdalom, hogy szellemi érdekek szolgálatában nem vagyunk kellő áldozatkészek, de itt biztat a remény, hogy ha a kir. tanfelügyelő úr lakadatul buzgalommal venné fel Mohács népvételest ügyét, a jobb körbe sorakoznának s Mohácsot egy nagy szegény elhárítanának. Meg kell dicsérnem a felekezeti iskolát, mert iskoláikra nagy gondot fordítanak. Mindegyikben láttam tanoncokat s ablakon keresztül hallottam az előadást is.

Van Mohácsban egy virágzó casino, mely saját helyiséggel bír, de nincsenek polgári olvasó körök, népköztudás egyletek; de korcsma korcsmát ér. Kisdodovoda is van, de ez inkább csak névleg s pár családtól igénybe véve szerepel s hivatásának nem felel meg. Miért? Elfoglaltság és szűkebltség miatt.

Társadalmi élete Mohácsnak nem valami igen kiterjedt. Kisebb csoportokra oszlik, melyek egymástól véghetetlen távol esnek, s az érintkezéstől vissza tartják magokat.

Mohács vezetése köze, tartozik a város nyugati oldalán levő kápolna, melyben a gyászos emléktű csata két nagy képen látható. Ezen történelmi emlék jól fentartásáért, hazafias elismerést érdemel a mohácsi rom. kath. plébános úr.

Apropo. úgy tudom hogy évente történelmi emléktűn tartatik s ezen egyedül a rom. kath. felekezet szerepel s működik. Nem lenne e nagyobb szerűt és emelők ha ezen tünep kiemelkednék a felekezeti iskolák? En azt hiszem, hogy igen.

Bizony hálás munkát végezne az, aki Mohács előhaladásának lobogóját kézbe véve, erős kézzel s törhetlen kitartással munkatérre lépne s lelkesedve s lelkesítve e nagy város anyagi és szellemi jólétét, boldogságát s előre menetelén dolgoznék.

Anyagi a munkatárgy, s oly sok a feldolgozni való anyag, bár ne vesztegelne soká, hanem következne el a reá a virágzás kora. Midőn ezen hálaérzetből származott levelkém betáram, felkérem tekintetes urat annak közlésére, s egyszersmind szívemből kívánom, hogy Mohács felett vasgyogyon a béke és szerenese napja. Vasadi Balogh Lajos, ref. lelkész a vértessaljai t. e. előke, a „Gyak. lelkész” szerkesztője, stb.

Mohács, 1877. jul. 9.

El nem titkolható visszatszéssel olvasom a „P. F.” utolsó újdonságait közt, hogy a *baranyamegyei hivatalos hirdetések a magyar lap mellőzésével a német lapban közöltetnek!* . . .

En e meggondolatlan eljárást sokkal komolyabb- és fontosabbnak tartom, mintsem hogy az a megyei község részéről csak úgy közönyösen és hallgatag tudomásul vették.

Úgy hiszem, nem lehet helyesen gondolni a hazafias magyar ember, aki államunk nemzeti alapját és jövőjét a nemzeti nyelv általános elterjedésétől és uralmától ne feltételeznék, s így ne óhajtán, hogy azon nemzeti nyelv, mely nélkül minden függetlenségünk és államiságunk csak tures hazugság, minél előbb diadalmasodjék, és hogy az iránt a haza minden polgára a legnagyobb tisztelettel viseltessék! . . .

„lehetek szerencsés” stb. — hanem: „édes babám járunk el együtt”!

Es járták azt a százados búval telt magyar lassut, lejtve olyan könnyen, oly pille módon, hogy az ember azt gondolta kezdetben: „ezek bizonyosan Hercenbergnél vettek oktatást!”

Ezen vélekedésből csupán akkor ábrándoztam ki, amidőn azt a fűrge csárdást láttam. Nincs ott semmi, de semmi szabály sem taktus; de nem is lehet, mert ha valaki csak ugyan magában el-el mondogatná, hogy: „einz, zwei, einz, zwei,” a harmadik olvasásnál már kijönne a taktusból, mert ennek a kocsis legénynek a kurjantásától saját szavát sem értené. Mégis milyen szépen járják; nincsen meg „carambol” sem.

Es azt gondolják, hogy feltűnő, ha valaki mindig egy és ugyan azzal táncol? Anyira még nem „civilizálódtak.” Mindenki azzal táncol, a ki neki tetszik és az akit szeret. Nem is mutatnak újjal, sem a fiatal emberre, sem az illető leányra, és nem is „ugdoznak a körül állók össze-dugva fejüket, mint az irig „civilizált világban” hogy: — No lásd — no hála isten csak hogy megint felkérte!” stb.

Kedves népem ennyire még nem polgárosultál, de nemde, nem is akaraz! — Maradj csak meg a magad ártatlanságodban és meglegedésedben! En pedig — gondolja bizonyosan nyájás olvasóm — ne ránduljak ki többé a falura!

Angyal Zsig.

Ha ez így — akkor nem lehet helyesen gondolkodni, hazafias magyar ember, ki a fent érintett hivatalos hazafiatlanság- s a nemzeti érdeket oly nyilván arculcsapó eljárás felett meg ne botránkoznék!!!

Úgy látszik, hogy az illető urak, kik mint tisztviselők a nép választottjai gyanánt és a nemzeti érdekek őreiként szerepelnek, vagy nem tudják, hogy az állam hivatalos nyelve: a magyar iránt több tisztelettel tartóznak, mintsem hogy az azt művelő és terjedő lapot még hivatalból is mellőzzék . . . és hogy ez által követve az idegen: a német szellemet, melylyel a kelleténél agyis sokkal inkább át és át vagyunk szűreknedve, — még magok is terjeszték; — vagy tudják ugyan, de mind nemzetiségük, mind költésességük iránt köztönyösebbek, hogysem egyéni érzelmeiket megtagadhatnák! . . .

Akár az egyik, akár a másik eset legyen is az igazi . . . azon urakra nézve nagyon is — nem dicséretes.

Nincs és nem is lehet elég indok arra, hogy egy *hazafias magyar megyében hivatalos közegül német lap szolgáljon!* . . . Mert eltekintve attól, hogy egy megye pártot nem is képviselhet, a kérdéses dolog nem is pártkérdés, de még egyéni érdekek kérdése sem; hanem egy nagy elv, melynek minden hazafias pártnak, minden egyes hazafinak és különösen minden, a hazai szolgálatában álló tisztviselőnek hódolnia kell!!!

Itt se párt- se egyéni érdekek irányadók nem lehetnek: *az egyén-, sőt párt-érdek is megsemmisül ott, hol nemzeti érdek forog fel!* . . .

Az illető uraknak, mint egyéneknek joguk van, a német lapokat szivük vágya szerint ölelgetni; — de hogy mint a megye tisztviselői hivatalos dolgokban a magyar lap fitymálásával a németet deldelgessek és annak hivatalosan is propagandát csináljanak . . . ez oly megnevezhetlen kicsinyes valami, a mi ellen minden hazafias polgárnak tiltakoznia kell! . . .

Vagy hát a „P. F.” nem igyekszik az illető urak tetszését megyneni? . . . Hisz e még dicséretre válik, a mennyiben azt bizonyítja, hogy nem egyesek utátsait teszi, hanem a közügy érdekét szolgálja és saját meggyőződését követi. . . Minden lapnak így kellene tennie! . . . Ki legyen hát független és önálló gondolkodásu, ha még egy lap szerkesztőjétől is zokon veszik azt? . . .

Vagy hát ha a magyar község a megye hivatalos hirdetését olvasni akarja: akkor olvassa a német lapokat? . . . Na ez oly kores és jellemző logika, mely a nemzeti érdeket kívül még a magyar közönség és nemzeti önérték iránti legnagyobb tiszteletlenséget is bizonyítja, — a mely tiszteletlenségről érdemes, hogy a magyar község „tudomást vegyen” . . .

A hazai nyelv iránti helyes érzék úgyis oly nehezen bír nálunk erős gyökereket verni: . . . nem hiányzik egyéb, mint hogy a kores gondolkodás még hivatalosan is ápoltsassék! . . .

Hanem, ha már Baranyamegye főtisztviselői a német lapnak adják az elsőséget: akkor tessék még egy lépést tenni és ne resteljenek a közlendő hirdetések a lap nyelvére le is fordítani, hogy legalább az illető olvasók könnyebben megérthessék azokat! . . .

Szent Bach áldott szelleme örvendez felettünk! . . . Hiszen láthatod, hogy jó uton vagyunk — feléd! . . . Serli.

Különfélék.

— A pécsi pénzügyi igazgatóságnál alkalmazásban levő II. oszt. pénzügyi titkárok: Vízkelety Imre, Keserits Károly és Szusz József urak első oszt. titkárokká léptették elő.

— A mohács-pécsi és azzal együttesen kezelt pécs-barcsi vasút üzleti igazgatójává az „Egyetértés” értesítése szerint Kelemfy Károly az alföld-fiumei vasút felügyelője fogna kinevezetni. — A m. államvasutak igazgatósága a nagyobb forgalomra való kilitások következtében 1000. db. vagonot bérelt ki a magyar vagon-kölcsönző intézetől.

— A szülők azon eléggé meg nem róvható gondatlansága, hogy kis gyermekeiket otthon hagyják, minden felügyelet nélkül nem egyszer szült már szomorú következményeket. Városunkban csak rövid idő óta 3 baleset történt, melyeknek csupán az illető szülők gondatlansága és könnyelműsége volt az oka. Ez esetek szerdán délután ismét egygyel szaporodtak. Ugyanis d. u. 5 órakor valami Frankl nevű szabónak, a vártemplom feletti kálvária utcai putriban levő háza földig égett le. A házat lakosának saját gyermekei gyújtották meg. Magukra lévén hagyva, a padlásra mentek játszani, miközben szivarokra is gyújtottak. Egy eldobott égő gyufa lobbantotta lángra a szalmafedelet. Tűzoltóink a tűz jelzése után mindjárt ott termettek a helyszínen. Az égő házat azonban részint a hozzáférhetlenség, részint pedig vízhiány miatt nem sikerült megmenteniük s így minden tevékenységük leginkább a közel szomszédok házak megvédésére fordították. Jelentékeny kárt szenvedett még Frankl tőzszomszédja Tordy is, kinek háza és udvara a tűz oltása alatt nagy rongálás és pusztításnak volt kitéve.

— A hivatalos lapból. Arverések: R. Mecske Kovács József ingatlanai 300 ft. és 886 ft. aug. 7. Kökény Stefanovits István birtoka 1707 ft. aug. 14. Kistalud Panin Szavo birtoka 2491 ft. aug. 14. Varga József (Pécs) 2000 ft. jul. 26. Zundár Todor (Mohács) 520 ft. aug. 3. Köz-

ma István (Pécs) 360 ft. jul. 26. Hiller Gáborné csódtömege 18000 (Pécs) jul. 30.

— *Ezner Károly helybeli fényképész* műtermében alkalmunk volt szép fényképezési újdonságokat láthatni. E fényképek ugyanis selyemszövetre vannak levéve s oly finom kivitelű, hogy azokon a legfinomabb vonások is tisztán kivehetők. E képek a selymen sokkal tartósabbak, mint azok, melyek a praeparált papírosra vannak levéve, áruk is ugyanaz, mint a közönséges fényképeké. A selyem szövet (minél finomabb, annál jobban sikerül a kép) feketét kivéve minden színt lehet. Kendők, nyakraválók, párnaborítékokra stb. igen alkalmasak e fényképek. Ez újdonságra felhívjuk a fényképek kedvelőinek figyelmét.

— *Dr. Kohut Sándor, a pécsi ír.* hitközség nagytudományú rabbija — mint egy ízben már említettük — egy nyolc kötetre menő talmudmagyarozó művön dolgozik, melyből az első kötetet a bécsi tud. akadémiának nem rég be is mutatták. A bécsi akadémia nemcsak a legszebb elismeréssel nyilatkozott e műről, hanem szerzőre a műnek sajátáló becsajátását, illetőleg kötetenkint 400 forint segélyezte. Mint hogy a mű azonban körülbelül 15,000 frtba kerül, nagyon kívánatos volna, ha a talmud hívei minél tömegesebben pártolnák e vállalatot — előfizetéssel, valamint a magyar tud. akadémia is követhetné a bécsi akadémia példáját, hogy ezen a maga nemében eddigelé pártatlan magyarországi szellemtermék mielőbb megjelenhessen hirdető a külföldön a hazánkbeli tudományos irodalom haladását.

— *Igaz volt Kavinczynek, mikor azt írta:* „Nyelvében él a nemzet.” A mi tizöltö parancsnokaink vezényszavaikban ugyancsak hiven fejezik ki a mi jelenlegi közéletünk osztrák-magyar jellegét. A szerdai tüzeset alkalmával nem egy vezényező hallottunk egyik másiktól. Ime egy pár mutatónyúl: „Schlauchof felszólalni” „Pipit elzárni” „Spritznit ide” stb. No ez már több mint germanizmus. Ez barbárság, szegényítő prostitúciós a magyar nyelvvel szemben, melynek — elhihetik — szintén vannak szavai a fentebbi fogalmak kifejezésére. Feltesztünk az illető urakban annyi hazafiaságot, hogy ezután megbarátkozni fognak az illető magyar szavakkal. S hogy ebben mi is buzdíthassuk őket, ezennel megversztük a pécsi tűzoltó egylet számára ajándékul a nem rég megjelent tűzoltói kézikönyvet. Vegyék tőlünk szívesen s lapozgassák bébe-hóba.

— *I. Bányaléghőmérséklet volt ismét* mult szombaton a szabolicsi községben, a gyulékony gázok dynamit robbanás következtében gyulladtak ki s míg a bánya hozzáférhető lett, egy munkás már halott volt, kettőt igen súlyosan sebesülten hoztak elő, ezek élethétez is vékony a remény. — Az ilyenmi szerencsétlenségek tudtuinkra szabályszerűen szigorú hatósági vizsgálat alá esnek és esetleg vétkes gondatlanság vagy hanyagság esteiben is a fenytő törvényszékekkel közlendők a vizsgálati iratok. — A pécsi és a pécs-vidéki bányákban sűrűn megessett szerencsétlenségek közt egyet sem hallottunk, hogy fenytő törvényszéki eljárás tárgyát képezte volna, pedig sok esetben ha nem is a vétkes gondatlanság, hanem a kellő elővigyázat mulasztása és hanyagság vádjá alighanem bizonyítható lett volna. — A jelen eset is gondolkodásra ejtethet bárkit, mert hát hogy lehet oly bányában, melynek nincs meg a kellő sezeleése, dynamit sziklát robbantani? — Azért szigorubb vizsgálatot ajánlunk az elővizsgáló rendőrségnek, persze, hogy az ily vizsgálatot egy ahoz érto tisztviselőnek kellene teljesíteni!

— *A budapesti kereskedelmi akadé-*miának az elmúlt tanévben 306 volt a rendes hallgatók száma, ezek közül csak 2 volt Pécsről való. Az értesítő szerint ezen akadémiában a jövő tanév sept. hó 1-ső napján kezdődik. A beiratások aug. 30-ától sept. 5-ig eszközölhetnek az intézet saját házatban (váci út.) A kik ezen intézet szervezete, multja s jövő évi tanterve iránt érdeklődnek: a szerkesztőségünkben betekintethik a mindezekről felvilágosítást adó értesítőt.

— *Nevelő és tanintézeti értesítő* vetlünk Csüdes I. Ferenc igazgatása alatt tizenegy évig már Sopronban fennálló magánintézet felől, mely 1874-ik évben államérvényes bizonyítványok kiadhatása jogával ruházott fel. — Ez intézet jellege katolikus, mindazonáltal felvétetnek más vallású növendékek és saját vallású lelkészeik által taníttatnak a hittanban. — Magában foglal négy gymnasiumi és négy reáltanodai osztályt, ezeken kívül az elemi előkészítő tanoda négy osztályát és a közép-tanoda négy osztályát végzett ifjak táptintézetét, melybe csak az intézetben nevelt és az ottani rendet, engedelmességet s törvényeket megszkott növendékek vétetnek be. — Az intézetben kizárólag működik tiz tanár, ezeken kívül kilenc bejáró tanár, egy-egy osztályra csak 5—8 növendék esik s így a tanár mindegyikkel tüzetesen foglalkozhatik. — Terünk nem engedi, ez értesítőben kifejített helyes nevelési rendszer bővebben ismertetni, az érdeklődők forduljanak levélben az igazgatóhoz, ki az értesítőt azonnal megküldi.

— *Jégkarak.* A mit a május havi fagyok a pécsi szőlőhegyeken még megkíméltek, gyenge középtermést ígért, mint-hogy a fűrtök ugyan szép nagyságra fejlődtek, de a szenvedett fagy utókövetkezményeké virágzás után felében elhanytának a szemet. Két viharral járt eső június havában már elvonult felettünk s már biztunk abban, hogy ez idén elég volt a fagykár, majd megkímél a jég. — Csatlakoztunk. — Szombaton jul. 7-én este 7—8 óra közt nyugatról a Sz. Jakab

hegyen átjőve a magvas isten áldását (?) rejtő felhő délkeleti irányt vett Pécsvárosa és szőlőhegyei felett és rettentő felhőszakadás kíséretében iszonyu robajjal szórta jeges labdacsait, összezúzva fűrtök, baltást, aratásra érett gabonát és minden veteményt, temérdek kárt okozva a városi épületeken is. A pécsi szőlőhegy 3/4 részében, a magyar és német-fűrtögi szőlők és a vetések egy része tönkre vannak téve. A még pár nap előtt viruló szőlősdombok barnulnak, a jövő évi termésre is a remény elvészett! A jéghegyek általában öreg dő nagy-ságúak, sulyra 30 gramm nehezek voltak, a városban temérdek ablakot is zúztak be. A felhőszakadás folytán a vadzizek a hegyekben valódi jeruzsálemi pusztulást idéztek elő, lovakat, embert elragadtak, a lehordott tömegtelen kavics, köztük több mázsa sulyú kövek, föld és iszap elhordása sok ezernyi költségbe fog kerülni. Mig ez nálunk Pécssett és vidékén történt, mint a „Somogy”-ból olvasunk szombaton este és hétfőre virradóra Kaposvár környéke jó esőt kapott. Annál rosszabbul járt Alsó-Lendva (Zala megye) és körülötte 12 határ ugyancsak jul. 7-én délután 2—3 és ismételve 4—5 óra közt, a diónyi nagyságu jég füllábnyi magas-ságban borította el a mezőket. Úgy látszik a vészteljes felhők Zalából Somogyon átvonultak kár nélkül és a Pécs éjszaka-nyugoti oldalán emelkedő Sz. Jakab városa boldogította(?) városunkat és környékét. Itt is ott is jajgatás és kétségbe-esés hallatszik mindenfelé, szaporodnak az adóssági perek és beszédhetlen követelesek, mert Pécssett hét év óta a fagy és jégeső évenként felváltottak szerepüket, ez idén együttesen pusztítanak méltó szá-sakká szegődve a dühöngő éjszakai szelek és viharok, melyek a fákat kitörlik, lomb-jajkolt, megfosztják és a növényzetet mindenképen marcangolják. Most már jöhét a — „Széll” — nem sokat fog találni.

— *A királyi Helyi Igncé orsz. képti-*selőt, ki a kibirtokosok földhatalintezete érdekében eljár külföldiség tagjait ki-hallgatáson volt, ez alkalommal megszól-lította a vele kedélyesen társalgott. „Ol-vastam sok interpellációt, melyet a keleti kérdésben a kormányhoz intéztem!” — mon-dta többek közt a király. — „Felség! — vá-laszolá Helyi — mai körülmények közt sok a kérdezni való. En minden kérdése-met a trón és haza érdekében tettem.” — A király erre azt jegyezte meg, — hogy ebben nem kételkedik.

— *Az aratás megyénk területén már* javában folyik, s mint a hozzánk több oldalról beérkezett értesítésekől örömmel jelezhetjük, a legkedvezőbb, kintű siker-el. Már új buza mustrát is volt szeren-cünk látni, s azt igen szépek és sulyra nézve szintén kitünőnek mondhatjuk.

— *A bányalepteli nagy korcsma előtt* mult kedden korán reggel egy Waverka Béla nevű munkást találtak félholt állapothban: Testén több súlyos sebből patak-ként özönlött ki a vér, minek következté-ben csakhamar kiadta lelkét. A szegény munkás — mint mondják — valószínűleg gyilkos boszu áldozata. A vizsgálatot nyom-ban megindították.

— *Mennyi kárt okoz nekünk az orosz-török háború?* Egy összeállítás szerint a jelen háború következtében átvitelti ille-tékben átlagosan 52 millió forint vonatik meg az osztrák-magyar vasutaktól. Leg-érzékenyebb veszteséget szenvednek általa első sorban a Duna gőzhajózási társulat, továbbá a Lajos Károly és Lemberg-Czernovitz vasutak.

— *Egészséges minta-város.* „Hygieia”, elnevezéssel egy angol társaság akar ilyet alapítani, s a terv megvalósításához hozzá is fogtak, a mennyiben részvényeken á sussexi sivatagon egy alkalmas helyet vásároltak, s most tanácskoznak a város terítés, mely sok kertet és parkot fog tartalmazni. — Maga a kiválasztott hely közel fekszik a tengerhez és vasúthoz. 1600 házat akarnak építeni, melyre mintegy 8000 egyént számítanak, egy-egy házra tehát összesen 5—5 lakos jutna. — A tervezett szent város közepén széles boulevard húzódik keresztül; lesz fedett sétány is a tenger mellett, hogy a tengeri lég zivataros időben is élvezhető legyen. Kábító szesz italokat nem lesz szabad a mintavárosban árulni.

— *Miért halnak meg az izraeliták?* Hiába pusztul, romlik a világ; az ősi erkölcsök veszendőben. Nyitran a napokban éveken át tartó betegség után elhunyt Czizek M. városi polgár. Temetésekor Deutsch rabbi ur intő példálul említe fel gyászbeszédében, hogy az izraeliták csak azért halnak oly nagy számban, mert elég istentelenek és szombaton is csak úgy sivatarnak és kártyáznak, mint bármikor. Tessék hát erről a bűnös mulatságról lemondani, mert jön a nagy pusztulás!

— *Szándékolt posta rablás.* A Bajáról Almáson keresztül Szabadkára menő postakocsit június 30-án az Almáson tul fekvő Siskovics-féle tanyaán az árok mellet levő lyeum-bokrokból rablók puska-lövészekkel támadták meg; a kocsis szíven találya azonnal holtan bukkolt le a kocsi-ról, a kocsi kísérő katonára, ki a rablókra lött, két súlyos sebet kapott: a megsebe-sült lovak megbokrosodva visszafordultak és vágatva érték a posta udvarba s így megmentettek 84.000 forintot, melylyel a kocsi terhelve volt. Az almási postamester kellő kísérettel azonnal a helyszínre siet-tett, de a tetteseknek csak hűt helyet ta-láltak. A megsebesült katonára kihallgatta-tott s azt vallotta, hogy a rablók négyen voltak; kevéssel a vallás után ő is se-beiben kimúlt. (B.)

— *Szent szabó.* Rómában nemsokára új szentet fognak felavatni. E szent neve:

Majella Gerárd. Született 1726. ápril 6-án
Munóban Nápoly mellett, s már 30 éves
korában meghalt tüdővészben. Kezdetben
szabó volt, majd, midőn ezt megunt,
komoronyik s azután szolga egy zárdában.
Szenté tétele már 1847. óta folyik. Kü-
lönösen csodálatra méltó engedelmességét
hangsúlyozzák. A megkövetelt négy cso-
datétel mivoltáról nincs részlet tudomá-
sunk. A pápa f. hó 8-án kelt határozatá-
ban mondá ki, hogy méltó a szenté avatá-
sára.

— *Ó, mily szerencse — cárnak lenni.*
Ily cím alatt elmélkedik a „Vorwärts” a
cárizmusról. — Ha Sanyi apó búskomorra
lett írja a „V.”, ennek meg van a maga
oka és foka. Bármily kevés historiai ok-
tatásban részesülnek a cárok, azt tudni és
hinni fogja, amit a francia Custine mon-
dott; mondotta pedig ezt: „A muszka
állam szervezett orgyilkosság által mérsé-
kelt zsarnokság.” 1517-től a cárok (ugyan-
akkor vették fel a címet és titulusát) a legkevesebb
cár halt meg természetes halállal — méreg
és „szüknek szabott nyakkendő” szabadi-
totta fel a cárok nagyobb részét az élet
terhei és a zsarnokság gondjaitól. És az
újabb korszakban e két veszedelmes be-
tegség ugyancsak dühöngött. A mostani
cár elődjei voltak: Pál, I. Sándor és Mik-
lós. Nos, Pál saját nyakkendőjével fojtott
meg, míg reményteljes fia és trónutódja,
— az „ájtatosság” és „humanitásáról” oly
hiressé lett „szent szövetség” megalapítója
— egy mellék szobában térden imádkozva
hallgatózott. I. Sándor, ki az épen leirt
módon lett cárrá, egy deloroszországi út-
jában méreg által mult ki, és a jelenlegi
cár atyja, Miklós, az utolsó török háború
vereségei következtében valószínűleg szintén
megmérgezés következtében halt meg.
Mily betegség fogja II. Sándor halálát
előidézni?

Rövid hírek.

— A marázai (Pécsvári járás) köz-
ségi bíró: Zsifkovits György többrendbeli
hivatalos pénzekek a helyett hogy átszól-
gáltatta volna, elköltötte, a miért aztán a mult
héten elfogták s vizsgálat alá helyezték.

— Bemnek Marosvásárhelyt szobort
fognak emelni. Mint az „E.” írja, a szobor
15.000 forintba fog kerülni, s másfél
év alatt hiszik felállíthatni a város Széché-
nyi terén.

— Nagy csalást követett el Eszéken
Schwarz Simon és megszökött. A károsult
az eszék-alsóvárosi takarékpénztár, mely
100.000 forinttal könnyebbült meg. Tettes
34 éves s kissé pupos.

— B. Baldácsy Antal a török sebe-
sültét számára hír szerint 1000 drb. seb-
szorítót adományozott.

— Az oroszok tömeges megrendelése-
ket tettek Kruppnál, mivel az ő 1872.
évből gyártott bronzágyúik a törökök
ágyúival nem versenyezhetnek.

— Klapka tábornok Konstantinápoly-
ból — hír szerint — pár napra Bécsbe
utazik. Vajon miért?

— A szombathelyi püspökség f. évi
aug. 20-án üli meg fanállásának századik
évfordulóját.

— Salzburchban a cinkoriparosok
nagy gyűlésen elhatározták, hogy jövő
évi közgyűléseket Budapesten tartják.

Nyilatkozat.

A „Magyar Állam” m. hó 26-ikán
megjelent számában X. jegy alatt megje-
lent közleményben oly világos
közleményre kétségtelenül bir azon mell,
és hátrédel, hogy miután ki sincs benne
megnevezve, X. úr fedeztetten áll, és az
abban pazarul kiöntött keserűségeket ti-
zesesen csak is az veheti magára, ki a
nehézelt, s X. ur szerint „itt-ott *obscurus*
lapokban” tulajdonképen pedig a „Nem-
zeti Hírlap”-ban f. é. június 10-én „Egy
püspök bucsuzatója” címe alatt közölt
cikket megjelentetett.

Mint hogy azonban az is tagadhatlanul
áll, hogy a pécsi viszonyokat közelebbről
ismerő, ezen közleményben oly világos
újmatatást talál, mely több ugyan jóakaró,
de mindenesetre sértően nyugtalanító fi-
gyelmeztetést vont maga után; ennek foly-
tán a „Nemzeti Hírlap” t. szerkesztőjének
általán a „Pécsi Figyelő” t. szerkesztő-
ségénél tetszés szerinti betekintés végett
letett, a minden kétséget eloszlató nyilat-
kozata alapján kijelentem, miszerint azon
„sötét odú” melyben *örögi irigységből*
kislélek, kaján bíráló megjegyzések
születnek, körömmön kivül esik; a szivtelen-
séggel határos szeretetlenséget feltűntető
üldözési készség azonban X. uréknál keres-
endő.

Egyébiránt mára kell biznom annak
megbírálatát, mily aesthetica mutat, egy
s nmlga püspököt dícsorító cikkben egy-
sersmind „vesztetebb marás, és kigyóféle
háladatoságról” beszélni? mely kifeje-
zések X. urtól származva, de a neki sa-
jatos körültekintő óvatosságából egy „ud-
varonc” által leírva, és sajtó alá bocsájtva,
— főleg jelenleg — kétszeresen kenet-
nélküliek. Végre:

Az „Egy püspök bucsuzatója” iró-
jának — mint kinek ebbeli cikke méltatlan
gyanúsításokra alapul használtattott fel,
— erkölcsi érzetere hagyom, e gyanúnak nem
sikerült irányoztatása iránt a maga ré-
széről is nyilatkozni, mi által midőn az
igazságnak teendő szolgálatot, egyszersmind
X. urék fiasco collectiojához egy új adat
megerősítésével járland, rám nézve kö-
zönyös dolog maradván, a „sötét odú” s.
a. t. birtoklását elfogadja e? vagy más-
hová adressálja!

Az újjal rámutatott.

IRODALOM.

ÚJ KÖNYVEK ÉS ZENEMŰVEK

kaphatók:

Pécselt Valentin Károly

könyvkereskedésében (főter a „Nador” felett.)

Gazdasági munkák.

- Bedő A. Erdő-ör vagy az erdészet alapvonalai 3 frt. 40 kr.
Bethlen Farkas. Szőlőművelés és borászat. 50 kr.
Dr. Csányi G. A must és bor főbb alkotórészei-
nek módszerei. 40 kr.
Eisenmayer S. Állatgyógyászat avagy hasznos házi
állataink betegségeinek megismerése 80 kr.
Eisenmayer S. Törvényszéki állatorvostan. 1 ft. 40 kr.
Eisenmayer S. Patkolástan. 2 frt.
Entz F. Népszerű kató a szőlőművelés és borke-
velés okos útjairól. 30 kr.
Dely Matyas. A beteg állat gyógytan, születés és
hullavizsgálata. 50 kr.
Kodolányi A. A gyümölcsfajtenyésztés cserép és
faedényekben 50 kr.
Dr. Nyáry F. A mező és kertgazdaságra káros ro-
varok ismeretése és azok irtásmódja. 50 kr.
Dely M. A beteg sertés orvoslása. 50 kr.
Victor Rendu. A földművelés alapelvei. 50 kr.
Dely M. Az állat és élete. 50 kr.
Kodolányi A. A lötenyésztés. 50 kr.
Grubicy G. A tengeri nyulak tenyésztése. 50 kr.
Ring A. Népszerű mezei gazda naptára. 50 kr.
Reti J. Miként emelhetjük gazdaságunk jövedel-
mét? 50 kr.
Dr. Perlakó M. A szőlőművelés kateája. 50 kr.
Kégy S. A szarvasmarha haszonvétele. 50 kr.
Áron E. Gyakorlati útmutatás az eperfa és selyem-
hernyó-tenyésztésre. 50 kr.
Dr. Farkas M. A bogár-gyümölcs-tenyésztése 50 kr.
Farkas M. Apró majorság vagyis a baromfi-ten-
yésztés foglalatja. 50 kr.
Dely M. Sertés tenyésztés. 50 kr.
Reischer E. Juhtenyésztés és gyapjú ismeret 50 kr.
Reischer E. Kereskedési növények művelése. 50 kr.
Dr. Farkas M. Takarmány-növények. 50 kr.
Galgóczi K. Kertészet kézikönyve. 80 kr.

— A helyben megjelenő „Tanügyi Fü-
zetek” e hó 15-én harmadik évfolyamát
fejezi be. A paedagogiai folyóirat Werga
Ferenc pécs-belvárosi igazgató szakértő és
tapintatos szerkesztése alatt mind nagyobb
elérjedésnek örvend. Szakközvettségéről ta-
nuskodó cikkei, gazdag és változatos
tartalom s irányi választékoság a párto-
lásra valóban méltóvá is teszik a „Tan-
ügyi Füzetek”-et. Az egész negyedik évfoly-
amra előfizethetni rá 2 forinttal a szerkesz-
tőségben (Pécselt, Apáca utca 6. sz. a.)

— A „Magyarország és a Nagyvilág” f.
é. 27-ik számának tartalma. Szöveg: Broglie
herceg. — A három zsidó fiúról. Költ. [Szantay
Aladár.] — A szülőföld. Rajz. [Tolnai Lajos.] —
Egy boldogtalan történet. Jack. Regény. [Daudet
Alfonz] XXVI. folyt. — Virágzó alóé. — Képek
az orosz-török háborúból. — Fővárosi tarcslévél.
[Junius Brutus.] — Sargult levelek. Költ. [Pap
Kálmán.] — Saratoga Springs Rajz az amerikai
fürdőleltől. [Szokolay Hermin.] — Különfelek.
— Sakkfeladvány. — Szőrejt. — Szerk. üzen. —
Rajzok: Broglie herceg. — Képek az orosz-török
háborúból: Kurd harcosok. Kaukaszai cser-
kesz fölkelők. Az oroszok tutaj-hidja Galacznál.
Kémszemle a Dobrudzsában. — Virágzó alóé. Elő-
fizetési ára félre 5 frt. Kiadó hivatala: Buda-
pest Athenaeum.

— A „Vasárnapi Ujság” július 8-ki száma
következő tartalommal jelent meg: Rubens Péter-
Pal (arcképpel). — Dérny naplójából. — „Feleség,
virági közt.” Költemény Szász Bélától. —
Fejzi pasa. (Kollman József, 1848/9-ki honvédez-
redes (arcképpel). — A Kaukasz népei: Osszet,
kabarida csecsenc, lezghi, georgia, imerithiai, min-
greliai, gurieli (képesportozattal). — „Servadac
Hector kalandos vándorlása a naprendszeren át.”
Verne regénye (képpel). — Szukhum-Kalé (a város
és Haszán pasa rajzával). — A kurdok (képpel).
— „Tempora mutantur.” Eredeti levél az aldunai
harctérről. — Irodalom és művészet stb. rendes
rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára
negyedévre 2 frt.; a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt
3 frt.

KÖZGAZDÁSZAT.

A soproni kereskedelmi- és ipar-
kamara szükségesnek találta, a kertlelté-
vésnek fekvő községeknek következőkre figyel-
meztetni.

A soproni kereskedelmi- és ipar-
kamara szükségesnek találta, a kertlelté-
vésnek fekvő községeknek következőkre figyel-
meztetni.

Versecen tavál a „Tortrix Pilleriana”
nevű lepke hernyója óriási pusztítást vitt
véghez, a szőlőkben mintegy 1500 holdnyi
területet annyira elpusztítván, hogy ott nem
csak szőlő volt nem termett, de júniusban még
levél, sem fiatal venyige sem volt talál-
ható és az egész területnek oly külseje volt
min a tél közepén.

E félelmes hernyóról eddig még kevés
volt hallható Magyarországon, és vélni le-
hetett, hogy az Versecen kivül talán első
szem fordul; azonban a kamara legújabbban
a magyar-óvári felsőbb gazdasági tanin-
tétet tanáraitól azon értesítést nyerte, hogy
az már Mosony-megyének több vidékén
jelenkezett, szintegy tudomására jutott a
kamarának, hogy a „Tortrix Pilleriana” a
soproni és ruszti, ugy más fertővidéki hegy-
ségekben is tömegesen észleltetett.

Feltehető tehát, sőt valószínű, hogy
ezen hernyó kamarai kertleltétnek más
vidékein is előfordul. Lehet, hogy eddig
nagy kárt még nem okozott, de éppen
azért kell, hogy már most kiirtasson, mert
most még csekély költséggel minden to-
vábbi megelözhető, míg ellenben, ha
most hozzá nem látunk, néhány év múlva
ezen szép, sok bort termeszto kertletnek
szőlőhegyeit ugyanazon veszély érheti,
mint a versecieket.

Ennek következtében a községeknek
önönn érdekükben ezen veszedelmes her-
nyónak előfordulására figyelmezteti őket

sürgösen felkérve, miszerint a területükön
lévő szőlőket gondossan megvizsgáltassák
és ha találtatik, ezen hernyónak összegyű-
jtését és elégetését eszközöltessék.

E hernyónak létezéséről igen könnyen
meggyőződhetni. Hossza mintegy 2 centi-
meter, feje fekete, teste világos zöld, az
oldalakon egyes fehére pontokkal és a test-
gyűrűkön egyes szőrökkel. A hernyót ma-
gát csak akkor látni, ha a szőlőlevél,
melyet fölemésztés előtt rendetlenül össze-
göngyölít, szétnyitattik. Az akkor szembe
tűnő hernyó még azon sajátsággal is bir,
hogy igen gyorsan tud hátrafelé haladni.
A megtámadott leveleket nem nehéz meg-
találni, mert — habár egészen rendetlenül
— össze vagnak göngyölítve, és rendszeren
lankadtak s hervadtak, mert a hernyónak
az a tulajdonsága van, hogy az esetben,
ha a levél nagy, vagy kemény, a levél
szárát félig elrágja, ez által az összegöng-
yölítést könnyebben eszközölhetvén.

Az irtásnál oly módon kell eljárni,
hogy a levelek összeszedetnek, zsákba vagy
köténybe rakatnak, és ha már sok együtt
van, elégetetnek.

Az összeszedés természetesen csak ak-
kor használ, ha az összes szőlős gazdák
által teljesítettik; az egyesek tevékenysége
sikerre nem vezet.

Minden tévedés elmörlőzése céljából
jó volna, ha a talált hernyóknak egyes
példányai a levelekkel együtt a kamarához
küldetnének, mely ezeket a magyar-óvári
kir. gazdasági akademiához a veszedelmes
hernyóval való azonosságnak megállapítása
végett áttenné.

A Coloradó burgonya pusztító
féreg minden elővigyázat dacára már Né-
metországba átvitelt és pusztításait meg-
kezdé. — Rajna melletti Mülheim környé-
kén egy burgonya-földön ezen bogár pé-
ldányai fejlődéstük minden szakában talál-
tattak. — A burgonya-föld egy hentesé,
ki amerikai szalonát is hozat, ezen szalo-
nna szállítmány burkolatán kerülhetett a
féreg tojása Európába. — A Coloradó el-
terjedése bántulatos gyorsan történik és
egy alig lesz elkerülhető annak Európá-
bani elterjedése, egyelőre talán a burgo-
nya behozatala tilalma rövid ideig segíthet,
de a gazdáknak jó lesz előre megbarát-
koznai azon eszével, — hgy megjön az
idő, midőn végkép fel kell hagyni a burgo-
nya termesléssel.

NAGY FERENCZ

laptulajdonos.

HAKSCH EMIL KIS JÓZSEF
felelős szerkesztő. Szerkesztő társ.

Hirdetések.

614 174 (2—1)
1877

Árverési hirdetés.

Mely szerint a pécsvári számtartó-
ság által tudtúl adatik, hogy a szilági
határban fekvő 284 $\frac{3}{4}$ catastr. hold —
legnagyobb részt szántóföldről álló — ta-
gosított birtok, a tekintetű pécsvári ker.
főtisztviség f. évi 1331-ik, sz. alatt kelt
rendelete folytán **zárt ajánlati ver-
seny útján**, 1878-ik évi Január 1-ső
napjától kezdve, 1895-ik, évi December
utoljájáig vagyis 18 évre haszonbérbe fog-
adatni.

Az 50 kros bélyeggel és 285 frt kész-
pénzbeni bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok
f. évi Julius 30-án délutáni 6 óráig a pécs-
vári számtartósági irodában, a hol az
árverési illetőleg szerződési feltételek a hi-
vatalos órák alatt naponta betekinthe-
ők, átadandók lesznek. — A feltételektől eltérő
vagy későn beérkezett ajánlatok is tekin-
tetbe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok felbontása f. évi Julius
31-én délelőtti 9 órakor fog a pécsvári
számtartósági irodában nyilvánosan meg-
történni. — Mely időre az érdekeltek ezen-
nel meghivatnak.

Pécsvárad, 1877. évi Julius 8-án.

Kir. közalapítványi
számtartóság.

640/1877. szám. 158. (3—2)

Árlejtési hirdetés.

A nagyméltóságú vallás- és közokta-
tási m. kir. minisztérium 1877. évi 12915
szám alatt leérkezett leirattal a Pécsvárad-
bozsóki egyetem-alapítványi uradalomhoz
tartozó bozsóki erdőgazdálkodás rászám-
kei erdő szélén az urbéri rendezések be-
fejezése után szükségessé vált

erdész és erdővédi egybefoglalandó
lakháznak újból való fel-
építését

engedélyezni méltóztatván, mely építkezé-
snek vállalkozás útjánai biztosítása végett a
tekintetes pécsvárad ker. főtisztviség f. évi
1319 számú meghagyása folytán a folyó
évi július hó 23-án déli 12 óráig a pécs-
várad közalap. kir. kertlelti erdőhivatalban
szabályozott zárt ajánlati árlejtés fog tar-
tatni, hvá az árlejtési szándékozók ezennel
meghivatik.

A kettős, szilárd anyagból újból fel-

építendő erdőtiszt s szolgáló személynek
szolgáló lakház összes építkezési költségére
8427 fr. 5 kr. o. ért. lévén engedélyezve
a mi azzal tétetik közzé, hogy válnakozók
írásbeli, 50 kros bélyeggel ellátott zárt
ajánlataikat — a száztól százaléban tett
elengedés betűiben tiszta kifejezésével, —
s a 842 frt. vagyis 10% bánatpénznek
melléklésével az árlejtés napján a kitűzött
időig és helyen annyival inkább nyujtsák
be, mert későbbben érkezett vagy szabály-
ellenesen szerkesztett ajánlatok el nem
fogadtatnak.

A terv és költségvetés a hivatalos
órákban a pécsvárad közalap. kertlelti
erdőhivatal irodájában bár mikor meg-
szemléltethők.

Végül közzététetik hogy a tervezett
lakház az 1878-ik évi szeptember hó 3-
geig felépítendő, a leendő vállalkozó az
uradalomnál előírt és felsőbb helyről el-
rendelt szerződést elfogadni s aláírni tar-
tozand.

Pécsváradon, 1877. évi június hó 26.

Ujházi Dénes,
kertlelti erdőmester.

594 164 (2—1)
1877 sz.

Árverési hirdetés.

Mely szerint a pécsvárad számtartó-
ság által tudtúl adatik, miszerint a szeder-
kényi határban fekvő 70 $\frac{918}{1000}$ hold uro-
dalmi birtok **f. é. július hó 20-án**
Pécsváradon a számtartósági irodában
**délelőtti 10 órakor nyilvánosan meg-
tartandó árverés útján** 1877. évi november
1-től számítandó 12 évre, vagyis 1889.
évi október utoljájáig felsőbb jóváhagyás
fentartása mellett a legtöbbet ígérőnek ha-
szonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár holdankint 6 frt s így
az egészre nézve 423 frtba állapítottat
meg.

Bánatpénzzel holdankint 1 frt, követ-
kezőleg 70 frt 50 kr. lézen középszben az
árverés alkalmával leteendő.

Rendesen szerkesztett szabályszerű
bélyeggel és bánatpénzzel ellátott írásos
ajánlatok szinte elfogadtatnak, ha azok a
fent említett számtartóságnál, a hol az ár-
verési és szerződési feltételek naponta a
hivatalos órák alatt olvashatók, rendes idő-
ben benyujtatnak.

Hátralékban lévő urodalmi bérlők,
vagy urodalommal pörben álló egyének
az árverésből kiiltatnak.

Kelt Pécsváradon, 1877. évi június 28.

Pécsvárad kir. alapítványi
számtartóság.

19169 162 (2—1)
1877

Árlejtési hirdetés.

A pécsi m. k. pénzügyigazgatóságnál
187 $\frac{1}{2}$ évből szükséglendő irodai szerek,
könyvkötői munkák s tűzőlőfa beszerzése
árlejtés útján fog eszközöltetni.

Az irodai szerek u. m.: papir, pecsét-
viasz, ostya, zsinog, stearyngyertya s egyéb
tárgyak, továbbá a könyvkötői munkák
mennyisége s minősége iránt vállalkozni
szándékozók az alóliit igazgatóság iroda-
vezetőjénél kellő tájékozást szerzhethetnek.
Tűzőlőfa szükséglet 40—50 méter öl (160
200 kbm.) hasáb cserfa; mely az igazga-
tósági épület udvarába beszállítandó s két
tarba rendszeren s csak a végső két felöl
keresztbe **f. é. szeptember hó végéig**
azon kikötés mellett felrakandó lesz,
hogy az addig be nem szállított s felra-
kott fa, a vállalkozó kárára s költségére
az igazgatóság által fog beszerzetetni, a
fáért kijáró összeg fele, a fa beszállítása
után azonnal, a másik fele pedig 1878.
évi január hóban fog kifizettetni.

Az árlejtés **f. é. július 16-án**
délelőtti 10 órakor Pécselt a pénzü-
gyigazgatósági épület 1-ső emeletén lévő
5. sz. a. irodában fog megtartatni. E sze-
rint **f. é. július hó 16-án reggeli**
8 óráig az 50 kr. bélyeggel ellátott zárt
ajánlatok az irodai szükségelekre nézve
80 frt., könyvkötői munkákért 20 frt s
tűzőlőfa szállításért 50 frtnyi bánatpénzzel
középszben vagy állampapirban az igaz-
gatóság főnöke által elfogadtatnak.

Az irodai szerek szállításra vállalkozni
szándékozók felhivatnak, miszerint azon-
kivül a szállítandó papírnemek mustráit a
végső árak feljegyzése mellett ajánlatukhoz
csatolják s a többi szereket s azok finom-
ságát közelebbről megnevezik.

Az ajánlatok az árlejtési napon s idő-
ben fognak felbontatni s a felbontásról a
vállalkozók személyesen vagy megbizott-
juk által is képviselve jelen lehetnek.

A m. k. pénzügyigazgatóság
Pécselt, 1877. június 28-án.

Cherny,
királyi tanácsos és pénzügyigazgató.

12429/1877

181 (3—1)

Árverési hirdetés.

Vagyombukott Hiller Gáborné esőd-
tőmeg választmánya részéről közhírre té-
tetik, hogy Krasznay Mihály, mint v. b.
Kilik Mária férj. Hiller Gáborné esőd-
tőmegdönökának kérelme folytán a neve-
zett esődtőmeghez tartozó a pécsi 369. sz.
tjében felvett 630 szsz. 410 sorszámu a
Mária-utcaiban levő ház és hozzá tartozó
udvartér 18.000 frt. o. é. becsár kikiáltása
s az alább következő feltételek alatt köz-
árverésen eladatni rendeltetvén, arra az
árverésnek becsaron alóli eszközölésére má-
sodik határnapul **1877. jul. 30. napja**
mindenkor a pécsi kir. törvényszék tkkvi
irodájában **d. e. 10 órára** kitiizetik.

Feltételek:

1. Az árverés kezdetével a becsár
10%, vagyis 1800 frt bánatpénzzel az ár-
verező bíró kezére leteendő, mely a vevő-
től az utolsó vételári részletbe számítás
mellett visszatartatván, ez tartozik a vételár
 $\frac{1}{4}$ részét az árverés után három hó alatt,
 $\frac{1}{4}$ részét az árveréstől számítandó hat hó-
nap és $\frac{1}{4}$ részét az árveréstől számítandó
kilenc hónap alatt és $\frac{1}{4}$ részét egy év
alatt, mégis az összes részletet mindenkor
6% kamatokkal ezen tésknél lefizetni.

2. A vevő az árverés után azonnal
birtokba léphet, a tulajdonjogi bekebelezés
azonban akkor fog eszközöltetni, ha a vevő
az árverési feltételeknek eleget tett.

3. Vevő tartozik a házat tizkár ellen
biztosítani, még pedig a kikiáltási ár erejéig.

4. Becsaron aluli eladás a 2-ik árve-
résen csak akkor fog eszközöltetni, ha a
választmány beleegyezését adja a tett ígé-
re s így a második árverés beszüntetése
iránti jog a választmányának fenntartatik.

5. Felszállítatnak a jelzálogos bitele-
zők, hogy kik nem ezen tkkvi hatóság
székhelyén, vagy annak közelében laknak,
a vételár felosztása alkalmával leendő kép-
viseltesők végett ezen hatóság székhelyén
megbízottat rendeljenek s azok nevét és la-
kását az eladásig jelentésk be, ellenkező
esetben a hivatalból kinevezendő gondnok
által fognak képviselteni.

6. Végre felhivatnak mindazok, kik a
lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más
igény, avagy elsőbbségi jogokat érvényesí-
tethetni vélnék, igénykereseteiket jelen hir-
detmény közzétételének utolsó napjától szá-
mitandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelenté-
vényeiket pedig ígősságokra nézve az
árverés kezdetéig, habár külön értesítést
nem vettek is, ezen tkkvi hatóságnál
benyujtsák, különben azok a végrehajtás
folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár
főlőségére fognak utasítottani.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóságnak Pécselt, 1877. július
20-án tartott üléséből.

Kiadta:
Krasznay Mihály,
tőmegdönök.

613 173 (2—1)
1877

Árverési hirdetés.

A pécsvárad ker. főtisztviség f. évi
1318-ik sz. alatt kelt rendelete folytán
kiszírte teszi a pécsvárad számtartóság,
miszerint a hirdi uradalmi esáda építetek,
ugy az ottan, valamint a Hird község s
annak egész határában az uradalmat tör-
vényesen megillető szeszestalmérségi jog,
továbbá a hird

Trenschiner I. W. Pécsett.

T. e.
Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy
üzlethelyiség változtatás
miatt kénytelen vagyok, gazdagon berendezett raktáramat lehető gyorsan el-
árusítani; mi okból a készletben levő áruk
rendkívül leszállított áron adatnak el.

Különösen figyelemmel a t. e. közönséget a legújabb **női ruha-
szövetek** roppant választékára **cheviot-, rips-, patent-lüstre-, cachmir-,
terno-, flanel- és posztó-szövetekből**, továbbá: **Barege, Percalok** és minden-
féle mosószövetek bő készletére. Végre a legjobb hűben álló gyárakból való
vászon- és asztalneműkre; u. m.: **valódi rumburgi gyolcs** $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$ szélesség-
ben **lepedők, szalvéták, törölkendők, zsinor- és píté-barchet, szőnyegek, pokró-
czok és takarók**, valamint minden e szakba vágó cikkekre.

Folyó évi **július 25-től** kezdve üzlethelyiségem a Széchenyi-
téren, Ribay kávéház állványai alatt leendő, hol a kiárusítást még rövid
ideig folytatandom.

Nagyrabesült látogatásának vagy megbízásának örömmel nézve
elébe, vagyok
teljes tisztelettel
Trenschiner I. W.
160 (3-3)

Ház eladás.

175 (3-1)

Belváros Kis-Flórián utca kézből eladó, vagy bérbe adó. Ér-
tekezni lehet siklósi utza 29. szám
11-dik számú **Ébert-féle ház** igen alatti házban a tulajdonosnál.
szép hozzá való kerttel szabad

Minden háztartásban nélkülözhetlen

egy jó TAKARÉKTÜZHELY.

A tisztelt közönség kiváló figyelmébe ajánlom e célból rak-
táromat és műhelyemet, mely ilyeneket a **legújabb modoru asztal- és más
alakban**, valamint falba rakottakat, mindennemű szobakályhákát pléből és ünt-
vasból, fa, kőszén és coaks fűtése, és egyéb e szakba vágó tárgyakat a **legol-
csóbb áron és elismert legjobb szerkezet mellett dús választékban**
tartalmaz

MESTRITS IMRE,

lakatos mester Pécsett.

133 (0-8)

Király-utca 31. sz., saját házában.

594
1877 sz.

Árverési hirdetmény.

163 (2-2)

A pécsváradai számtartóság részéről
közönséget értesítik, miszerint a monyoródi
határban fekvő 54⁷⁸/₁₆₀₀ hold szántóföld
és 16¹³⁸/₁₆₀₀ h. legelő, összesen 71²¹⁶/₁₆₀₀
cat. holdból álló uradalmi tagosított birtok
1878. évi január 1-től számított 18 évre,
vagyis 1895. évi december 31-éig Pécsvá-
radon az urad. számtartósági irodában
**1877. évi július 19-én délelőtt
10 órakor** megtartandó nyilvános árve-
rés útján felsőbb jóváhagyás fenntartása
mellett a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe
fog adatni.

Bánatpénzzel holdankint 1 frt, vagyis
71 frt lészen az árverés előtt készpénzben
leteendő.

Kikiáltási ár holdanként 3 frt s így
az egészre nézve 210 frtba van megállá-
pítva.

Rendesen felszerelt s a fentebb jelzett
bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok
szinte elfogadhatók, ha azok az árverés
megkezdése előtt az említett számtartósá-
gnál, ahol az árverési és szerződési felté-
lek a hivatalos órák alatt mindennap be-
tekinthetők, rendes időben benyújthatnak.
Hátralékban lévő bérlek s uradalom-
mal pörben álló egyének az árverésen
részt nem vehetnek.

Kelt Pécsváradon, 1877. évi június 28-án.

Pécsvárad kir. alapítványi
számtartóság.

!!! Hirdetés !!!

A nemzetközi áru-kiállítás Bécsben, felosztása miatt az alábbi áru-tömegeket
a következő mesés olcsóságra **5 frt. 65 kr. o. é.** és pedig

- igen jól járó pontossági óra, aranyozott lánccal, jól járásért kezesség vállalattal.
- valódi japáni virág-váza, legfinomabb festéssel, melyek minden teremnek díszére válnak.
- pompás fénykép-album, gazdagon aranyal díszítve.
- par elegans keleti pongyola-cipő, elpusztíthatlan bőrtalppal, urak és hölgyek számára.
- szép asztali csemettyű, jeles új aranyból.
- teljes japáni dohányzó-készlet, minden tartalmazva, mi egy dohányzóknak szükséges.
- 2 kis olajfestmény, híres mesterek másolatai, elegans keretekben.
- zene-hangszer, melyen mindenki a legszebb darabokat játszhatja.
- teljes kis porcellán-készlet, 6 személyre, ajándéka különösen alkalmas.
- jellem-fej, egész új, igen eredeti tréfa.
- elegans Victoria-sétakosárka, szingazdag műhímzéssel.
- 6 jeles, es. k. szab. evőkanál.
- 6 " " kávéskanál.
- 6 jap. esésze, kintinó minőség.
- 6 db. Dr. Dupont-féle egészségi szappan.
- 38 darab.

Valamennyi itt elősorolt 38, szolid kivitelű, tárgynak összesen, ára:
csak 5 frt. 65 kr.

Czím: **Nemzetközi áru-kiállítás, Bécs, Burgring 3.**

Vidéki megrendelések pontosan utánvét mellett teljesítenek
NB. Miután a kiállítás nem sokára bezáratik, a vidéki megrendeléseket sziveskedjenek
lehetőleg gyorsan beküldeni.
116. [10-10]

SCHAFFER és SCHÖNBERGER elhelyezési intézete

Budapest, váci körút 63. sz.

Elhelyez és megrendel azonnal ügyes és megbízható egyéneket minden szakmából
u. m.: könyvvezetők, pénztárnokok, irnokokat, házfelügyelőket, mezőgazdasági és
erdészeti tiszteket, kereskedői segédeket, nevelőket, nyelvi-, zene- és rajztanítókat,
mémókákat, gépészeket, gyári munkásokat stb. Raktárnokokat, felügyelőket, kapusokat, ház-
mestereket, mű- és zöldsegédként, szakszócokat, irodaszolgálat, komornákat, inasokat,
továbbá:
gazdasszonyokat, kulesárnokokat, társalgónőket, utazási kísérőket, német, francia,
angol, olasz és magyar nevelőnőket, pénztárkezelő-nőket, színművező-nőket, bolti leányokat,
aruló-nőket, dohány-tőzsdék, szállodák, vendéglők s kávéházak számára.

Gyors és pontos kiszolgáltatást biztosítva becses megbízásokat kér:

SCHAFFER és SCHÖNBERGER
elhelyezési intézete.

A t. e. uraságoknak a szükségelt egyének díjmentesen ajánlatnak.

Állomást keresők minden szakmából 8, legfeljebb 14 nap alatt nyernek bizto-
sítás mellett jó állomást.

**A Csöndes-féle magyar és német tannyelvű
reáltanodát és gymnasiumot, nem különben
elemi tanodát magában foglaló**

nevelő- és tanintézet

Sopronban

tizenkettedik évfolyamát f. é. sept. 3-án kezdi meg.
Levélbeli megkeresésre az intézet értesítvényeit egy
rajztól készséggel megküldi.
176 (1-1)

Csöndes J. F. igazgató.

ST. LORENZI-ÁSVÁNYVIZ FORRÁSI VÁLLALAT

Szt.-Lorenz-forrás.

Ezen kitünő stájer Lithium és Jodnátriumot (szikenyilág) tartalmazó vasas savanyúvíz a bécsi és gráci egyetem
kitünő tekintélyei által Európában mint unicum jelöltetik.
Ez ásványvíz rendkívül győgyerejét nemcsak házi használatban, hanem kiváló mértékben a kórházi használatban is
kinttette. A cs. k. bécsi általános közpénztár igazgatósága által e vállalatnak egy hivatalos elismerő okmányt készített,
mely szerint ez intézet mindazon tanárai és főorvosai, kik ez ásványvizet osztályaikban s betegeknek alkalmazták, kivétel
nélkül, mind kedvezően nyilatkoztak e forrás tulajdonságai és hathatos használhatósága felől. A bécsi cs. k. wieden kórház
is kiváló dícserelettel ismerte el a nevezett forrás kitünő győgyerejét, mely valódi specificum vérszegénység, hólyag- és vesé-
bajok ellen, valamint idült gyomorhurut és a nemű szervek hurutos bántalmánál.
Leitersdorf tanár és Dr. Stohl, Schwarzenberg hercegné háziorvosa, szintén igen kedvezően nyilatkoztak. Mindezen
bizonyítványok és nyilatkozatok, úgy mint számos köszönő- és elismerő levelek a vállalat igazgatóságánál mindenkinek meg-
tekintés végett rendelkezésre állnak.

Fentscher-forrás.

E forrásvíz, a Selters-vízhez való nagy hasonlóságánál fogva osztrák Selters-nek is nevezve, igen kellemes üdítő-ital.
A gráci egyetem tanára Peters e forrásról mondja, hogy ennek használata által a betegségeknek egész serege távol
tartatik. E forrás kissé erősebb mint a német Selters, ennélfogva hatása is erősebb. Mindezen a legelső tekintélyektől eredő,
bizonyítványoktól eltekintve, e vizek jósága és győgyerejének legkiválóbb bizonyítéka ezek rendkívül nagy fogyasztása,
valamint ezek rendkívül kedveltsége a közönség előtt.
Netáni hamisítások idővel megakadályozása végett az alólított forrásigazgatóság ezennel kijelenti, hogy csak azon
víz valódiságáról áll jót, mely az általa megnevezett forrásokban, vagy pedig ezek által közzétett viszonteladók által árusít-
tatik. Egyszermind kértnek a tisztelt vevők a forrásvízek vérsége vagy megrendelése alkalmával ezek nemének pontos meg-
jelölésére figyelni, nehogy a használat célja elhibázva legyen.

A szt.-lorenzi forrás-vállalat.

Kizárólagos raktár Magyarhonban:

Radocsay és Bányay-nál Budapesten és **Wimmer József fiai-nál** Pozsonyban.

Titkos betegségek

és azok következményei —
a gyakorlati téren több mint 30 éven át
szerzett tapasztalat nyomán — gyökeresen
gyorsan és a szokott életmód megváltoz-
tatása nélkül gyógyítottak. — Végre
kapható egy **szor** a kellemetlen **láb-iz-
zadás** ellen. — Rendel naponta 11-től
1-óráig **Pécsett**, a Deákutcai 1-ső szá-
mu házban. 156. (0-3)
Levelekre gyorsan válaszoltatik.

Hölgyeknek

ajánlható az általános
elismert s hivatalosan megvizsgált
ártalmatlan valódi

RAVISSANTE

du dr. Lejosse

à Paris.

87 (20-14)

Ezen világhírű és felülmúlhatatlan
bőrszépítőszert pillanat alatt a legszebb, leg-
természetesebb ifjú arcszínét idézi elő, a bőrt
fehéríti, frissíti és finomítja, a lég behata-
sától védelmezi, eltávolít legrovidebb idő
alatt szőpöt, májfoltokat, orrvörösséget s a
bőr minden tisztatlanságait s a rizsport, vala-
mint minden kendőzőszert fölöslegessé tesz.

Nagy, eredeti párisi üvegtok frt 2.50
Kis " " " frt 1.50

Kapható valódi minőségben
Pécsett: Sipőcz István ur
gyógyszertárban.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.
Schwarz Henrick
központi szétküldési raktára
BUDAPEST,
Mária Valeria-utca 9.

2729 sz.

Idézés.

polg.1877

A „Baranyamegye takarékos és hitel-
bank” részvények száma és a részvénytörke
leszállítása érdekében hozott közgyű-
lési határozata jóváhagyására iránt beadott
kérvénye folytán az intézet hitelezőinek
a kereskedelmi törvény 209-ik §-a értel-
mében leendő meghallgatására, ezen kir.
törvényszéknek, az előadó hivatalos helye-
ségében határidőül **1. évi augusztus
hó 16-ik napjának reggeli 9 órája**
kiltetik, melyre a hitelezők jelen hirdet-
mény útján azzal idézetnek, hogy a meg-
nem jelenő hitelezőkről az fog feltételeztetni,
hogy a kérelmezett leszállításhoz hozzá
járul.

A pécsi kir. törvényszék 1877. márc-
zius hó 26. tartott üléséből. 172 (3-1)

Két tanoncz

azonnal fölvetetik Pécsett, bu-
dai külváros, fűteza 26-dik sz.
alatt ifj. **EISENHUT SÁNDOR**
úr vegyes kereskedésében.
177 (0-1)

Egy jó karban levő

ZONGORA

olesó áron eladó.

Bővebben a kiadó hiva-
talban.

178(1-1)

Ház eladás.

Volt **Csonka-féle vendéglő**, Agoston
utca 53. szám kedvező feltételek mellett
szabad kézből eladó. Van benne 5 szoba,
2 konyha, nagy kert, nyári szimlén és
két teke pálya. Vagy Október 1-jére
bérbe adandó. Bővebb értesítést ugyan-
otj a tulajdonosoknál.
180 (1-1)

Egy tanonc

felvétetik Blauhorn Antal fűszerkereskedé-
sében.

Cséplő-gépeget

szegrendszerre, a
legújabb javítások-
kal 1 és 2 vonómar-
hára, de kézi erőre is

igen jutányos áron

költségmentesen vasúthoz állítva biztosíték
és probakísérleti időre szállít
Mayfarth Ph. & Comp. gépgyára
Majna melletti Frankfurtban.

Megbízható ügynökök kerestetnek.
157. (9-3)

Levélbeli
megrendelések
pontos eszközlése.

Gyönyörű szép
női ruhakelmék
a legdúsabb választékban

bámulatos olosón
megszerezhetők

HAMBURGER ADOLF

divatáru-raktárából
Budapest
koronaherceg-utca 8.

Minták ingyen és
bérmentve.

2746